

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου

2008/2031(INI)

24.6.2008

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου

προς την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

σχετικά με την αξιολόγηση των κυρώσεων της ΕΕ ως τμήματος των δράσεων και των πολιτικών της στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου (2008/2031(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Vittorio Agnoletto

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου καλεί την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. θεωρεί ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν απαραίτητος στοιχείο της διαπραγματευτικής εντολής που δίνεται από το Συμβούλιο στην Επιτροπή για τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών και ότι το Κοινοβούλιο πρέπει πάντοτε να συμμετέχει στον καθορισμό της, ενόψει ιδίως του γεγονότος ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην προαγωγή του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας στον κόσμο, και δεδομένου ότι οι οικονομικές και πολιτικές κυρώσεις αποτελούν σημαντικό μέσο έναντι χωρών που καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα·
2. καλεί την Επιτροπή να τηρεί ενήμερο το Κοινοβούλιο σχετικά με τον αντίκτυπο των επιβαλλόμενων κυρώσεων στην επίτευξη των στόχων και να υποβάλλει προτάσεις σχετικά με πιθανές αλλαγές ενόψει των εξελίξεων στην ενδιαφερόμενη χώρα·
3. πιστεύει ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό οποιαδήποτε μελλοντική συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών να περιλαμβάνει τα δεσμευτικά βασικά εργασιακά δικαιώματα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)·
4. σημειώνει ότι οι αμιγώς εμπορικού χαρακτήρα κυρώσεις έχουν αποδειχθεί ιδιαίτερα αναποτελεσματικές στις περισσότερες περιπτώσεις, ιδίως όταν δεν επιβάλλονται σε ολόκληρο τον κόσμο και υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών, και ζημιώνουν περισσότερο τους λαούς παρά τις κυβερνήσεις των χωρών που υφίστανται τις κυρώσεις·
5. θεωρεί την κύρωση από τους εμπορικούς εταίρους των βασικών συμβάσεων της ΔΟΕ, των συμβάσεων των Ηνωμένων Εθνών για την απαγόρευση των διακρίσεων και της σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διάκρισης κατά των γυναικών (CEDAW) θεμελιώδη στοιχεία της ρήτρας ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προϋπόθεση για τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών με τρίτες χώρες·
6. καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να εκπονήσουν σαφή ανάλυση της αποτελεσματικότητας των κυρώσεων που έχουν ήδη επιβληθεί και της επίδρασής τους στις εμπορικές σχέσεις της ΕΕ·
7. θεωρεί ότι οι εμπορικές κυρώσεις της ΕΕ δεν πρέπει να πλήττουν αδιάκριτα το σύνολο της κοινωνίας αλλά πρέπει να έχουν κατά κύριο λόγο ως στόχο τα οικονομικά συμφέροντα των ατόμων και των ιδιωτικών και /ή κρατικών εταιρειών που ευθύνονται άμεσα ή έμμεσα για τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της δημοκρατίας και να μην τιμωρούν τον πληθυσμό, και ιδίως τα τμήματά του που παρέχουν στους φτωχότερους κατοίκους μιας χώρας τη δυνατότητα να κερδίζουν τα προς το ζην·
8. θεωρεί ότι οι κυρώσεις πρέπει να στοχεύουν επίσης οικονομικούς τομείς οι οποίοι αποτελούν, για τις κυβερνήσεις που παραβιάζουν δικαιώματα του ανθρώπου, στρατηγική πηγή εισοδήματος, το οποίο τους δίνει τη δυνατότητα να διατηρούνται στην εξουσία·

9. θεωρεί ότι όταν λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με την επιβολή κυρώσεων, πριν από την επιβολή τους και κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας υφιστάμενων κυρώσεων, τα όργανα της ΕΕ πρέπει να συνεργάζονται στενά με την κοινωνία των πολιτών και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις στην ενδιαφερόμενη χώρα·
10. θεωρεί ότι η εφαρμογή και η αξιολόγηση κυρώσεων από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρέπει καταρχήν να υπερισχύει κάθε ζημίας που απορρέει από την εφαρμογή τους για τα εμπορικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτών της·
11. θεωρεί ότι, δεδομένου ότι οι κυρώσεις μπορούν να διαδραματίσουν πολύ σημαντικό συμβολικό ρόλο στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (αφού συνδέονται με συγκεκριμένες, καθορισμένες, κατάφωρες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων), δεν πρέπει να αίρονται έως ότου πάψει να ισχύει η αιτία της επιβολής τους, ανεξαρτήτως του αντικτύπου τους στα εμπορικά συμφέροντα της ΕΕ·
12. υποστηρίζει ότι, εάν στην έκθεση αξιολόγησης δηλώνεται ότι η επιβολή κυρώσεων δεν έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, πρέπει να αλλάξει ο χαρακτήρας των κυρώσεων (π.χ. από γενικής εφαρμογής σε στοχοθετημένες)·
13. ζητεί η ρήτρα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου και τη δημοκρατία να επεκταθεί σε όλες τις νέες συμφωνίες μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών, βιομηχανικών ή αναπτυσσόμενων, και να περιέχεται ιδίως στις εμπορικές και τομεακές συμφωνίες·
14. θεωρεί ότι οι εν στενή εννοία εμπορικές κυρώσεις μπορούν να συνοδεύονται από άλλα είδη κυρώσεων που δεν είναι αυστηρά εμπορικές, όπως: απαγόρευση πτήσεων, στοχοθετημένοι αποκλεισμοί (π.χ. στις εισαγωγές όπλων), απαγόρευση εισόδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χρηματοοικονομικοί περιορισμοί, διπλωματικές προειδοποιήσεις, μη συμμετοχή σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις κ.λπ.· επιπλέον, τονίζει ότι όλα ανεξαιρέτως τα κράτη μέλη πρέπει να υποστηρίζουν τις επιβληθείσες κυρώσεις·
15. επικροτεί το γεγονός ότι το σύστημα των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων (ΣΓΠ) της ΕΕ προβλέπει πρόσθετες δασμολογικές προτιμήσεις για τις χώρες που έχουν κυρώσει και εφαρμόσει σειρά συμβάσεων σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου και τα εργασιακά δικαιώματα, την προστασία του περιβάλλοντος και τη χρηστή διακυβέρνηση· τονίζει επίσης ότι το ΣΓΠ προβλέπει την ανάκληση των εν λόγω προτιμήσεων για τις χώρες που δεν εφαρμόζουν παρόμοιες συμβάσεις·
16. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να μην προτείνουν συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών και/ή συμφωνίες σύνδεσης – ακόμη και εάν περιλαμβάνουν ρήτρες ανθρωπίνων δικαιωμάτων – σε κυβερνήσεις χωρών όπου διαπράττονται μεγάλης έκτασης παραβιάσεις δικαιωμάτων του ανθρώπου, σύμφωνα με εκθέσεις του Γραφείου του Υπατού Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ηνωμένων Εθνών·
17. ζητεί από την Επιτροπή να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των εμπορικών κυρώσεων και των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για την επιβολή και την ανάκληση των κυρώσεων αυτών, να το ενημερώνει σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται και να του υποβάλει πρόταση για μια συνεκτικότερη στρατηγική για την επιβολή κυρώσεων σε χώρες που παραβιάζουν ανθρώπινα δικαιώματα, αφενός προκειμένου να

περιοριστούν τυχόν αρνητικές συνέπειες που προκαλούν κυρώσεις που επιβάλλονται ad hoc και αφετέρου προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των κυρώσεων κατά τρόπο ώστε η καταλληλότητά τους να προκύπτει από μια λεπτομερή και σύνθετη ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί στην ενδιαφερόμενη χώρα·

18. ζητεί από την Επιτροπή να αξιολογεί κατά πόσο οι κυρώσεις στοχεύουν στους υπεύθυνους και εάν τα οριζόμενα χρονοδιαγράμματα είναι κατάλληλα·
19. ζητεί – σε περιπτώσεις επιβολής κυρώσεων σε χώρα που λαμβάνει μέρος της βοήθειας που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε αναπτυσσόμενες χώρες – να δίνεται καταρχήν προτεραιότητα σε στοχοθετημένες "έξυπνες" κυρώσεις και όχι σε κυρώσεις γενικής εφαρμογής που μπορεί να έρχονται σε σύγκρουση με την αναπτυξιακή βοήθεια·
20. καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο των κυρώσεων στην αναπτυξιακή πολιτική των εν λόγω χωρών και στην εμπορική πολιτική της ΕΕ·
21. κατά την αξιολόγηση μέτρων επιβολής κυρώσεων, ζητεί να λαμβάνεται υπόψη η επιβολή κυρώσεων από άλλους φορείς και χώρες, ιδίως από τις ΗΠΑ, που συναλλάσσονται συχνότερα με τις χώρες στις οποίες πρόκειται να επιβληθούν κυρώσεις·
22. καλεί την Επιτροπή να δρομολογήσει διαπραγματεύσεις με χώρες που ενεργούν κατά τρόπο που οδηγεί σε μείωση της αποτελεσματικότητας των κυρώσεων που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε χώρα στην οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις·
23. ζητεί από την Επιτροπή, προκειμένου να ενισχυθούν οι κυρώσεις στην ενδιαφερόμενη περιφέρεια, να διατηρήσει σταθερή συνεργασία με τις χώρες που συνορεύουν με τη χώρα στην οποία επιβλήθηκαν κυρώσεις, τόσο κατά το σχεδιασμό της κύρωσης που θα επιβληθεί όσο και κατά την εφαρμογή των κυρώσεων, καθώς και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και του αντικτύπου τους στην εμπορική πολιτική της ευρύτερης περιφέρειας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	24.6.2008
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 23 -: 1 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Francisco Assis, Graham Booth, Carlos Carnero González, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, David Martin, Vural Öger, Γεώργιος Παπαστάμκος, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Vittorio Agnoletto, Jan Tadeusz Masiel, Salvador Domingo Sanz Palacio
Αναπληρωτές (άρθρο 178, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Małgorzata Handzlik